

Informatienota voor de raad

Datum 25 november 2019

Onderwerp	voortgang bouw ondergrondse fietsenstalling Spoorzone
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Ed Anker

Informant N.H. Munnik / W. Korf
Afdeling ZWPP
Telefoon 038 498 2395
Email NH.Munnik@zwolle.nl
Bijlagen 01 Financiële bijlage (niet-openbaar)

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. de financiële gevolgen van de opgetreden risico's bij de bouw van de ondergrondse fietsenstalling;
2. de gevolgen van de opgetreden vertraging voor de opleveringsmomenten van dit Spoorzoneproject.

Datum 25 november 2019

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Met de informatienota van 11 juni 2019 hebben wij u geïnformeerd over de vertraging die is opgetreden bij de bouw van de ondergrondse fietsenstalling Spoorzone, herinrichting Stationsplein-Noord en Stationsweg. Vervolgens is voor het zomerreces een update gegeven van de oplossingsrichting en de te nemen maatregelen vanwege de aanwezigheid van vinylchloride (VC) in het grondwater. Daarbij is ook informatie gegeven over de actuele voortgang van de werkzaamheden. Eind oktober hebben wij u tussentijds geïnformeerd over de voortgang van de onderhandelingen met de aannemer. Intussen zijn deze onderhandelingen afgerond.

Met deze informatienota informeren wij u over de financiële consequenties en de gevolgen voor de planning van de oplevering van dit deelproject binnen de Spoorzone door de optredende risico's (grindlagen en vinylchloride) in de ondergrond.

Kernboodschap

De bouw van het project is vertraagd door opstartproblemen bij de aannemer en door optredende risico's in de ondergrond. Gevolg hiervan is dat het project te maken heeft met hogere kosten.

Met mogelijke risico's in de ondergrond is vooraf rekening gehouden. Aan de hand van de gemeentelijke methodiek voor risicomanagement is de omvang van de risicoreservering voor dit project bepaald.

Over de verdeling van de hogere kosten zijn afspraken gemaakt met de aannemer. De extra kosten die voor rekening van de gemeente komen kunnen worden opgevangen binnen de risicoreserveringen van het project Spoorzone.

Met de aannemer is afgesproken het project gefaseerd op te leveren: de fietsenstalling is eind 2020 gebruiksklaar en de herinrichting van de openbare ruimte (Stationsplein en Stationsweg) is in medio 2021 afgerond.

Consequenties

Werken in de ondergrond op binnenstedelijke locaties brengt risico's met zich mee

Volgens landelijke richtlijnen voor ondergronds bouwen zijn in de voorbereidingsfase van dit project in opdracht van de gemeente sonderingen (peilingen in de bodem) uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van het voorontwerp van de ondergrondse fietsenstalling. De peilpunten zijn volgens een zorgvuldig bepaald raster gekozen. Bij dit vooronderzoek zijn geen grindlagen geconstateerd. Aan de hand van zijn aanbiedingsontwerp heeft de aannemer vervolgens een eigen sonderingsonderzoek uitgevoerd. Daarbij zijn op enkele plaatsen grindlagen ontdekt met als gevolg dat de bouwmethode moest worden aangepast (CSM-wanden in plaats van damwanden).

Volgens de landelijke eisen zijn vooronderzoeken uitgevoerd waarbij het grondwater onderzocht is tot een diepte van 5 meter en is er geen verontreiniging aangetroffen. De aannemer heeft in verband met de bouwmethode die wordt gehanteerd noodzakelijk onderzoek laten uitvoeren naar de kwaliteit van het grondwater op een grotere diepte. Daarbij is de vinylverontreiniging aangetroffen. Vinylchloride is een veel voorkomende binnenstedelijke verontreiniging, maar er waren vooraf geen indicaties dat hiervan sprake zou kunnen zijn op deze plek vanwege de bekende grondwaterstromingen in Zwolle. Om een droge bouwkuip te kunnen realiseren is in verband met de vinylverontreiniging gekozen voor het aanbrengen van een dikkere waterremmende laag aan de onderzijde van de bouwkuip. Pas tijdens de uitvoering van een project in Utrecht is duidelijk geworden dat vinylchloride mogelijk een chemische reactie aangaat met de toe te passen gellaag. Deze waterremende laag wordt gemaakt door het

Datum

25 november 2019

injecteren van een soort gel. Er is een veronderstelling dat de aanwezigheid van vinylchloride in het grondwater kan zorgen voor een aantasting van de gellaag. Of aantasting optreedt, in welke mate en hoe dat gerelateerd is aan vinylchlorideconcentraties en instromende hoeveelheden en hoe snel dit gebeurt, is echter niet bekend. Er is een, weliswaar zeer klein, risico dat de remmende werking van deze laag vermindert.

Volgens contractvoorwaarden komen deze risico's voor rekening van de gemeente.

Volgens de contractvoorwaarden (UAV-GC 2005), die horen bij de uitvoering van civiele werken, zijn verstoringen en verontreinigingen in de ondergrond die vooraf niet staan benoemd in het contract voor rekening en risico van de opdrachtgever (in dit geval gemeente Zwolle).

Financiën

Optredende risico's bij werkzaamheden in de bodem in stedelijk gebied zijn niet ongewoon. Daarom is ook bij dit project vooraf aan de hand van een gedegen risicoanalyse de omvang van de risicoreservering bepaald. In het kader van de kwaliteitsborging is in de aanbestedingsfase gewerkt met een zogeheten tenderboard, een commissie met externe deskundigen. Dit tenderboard is ook geraadpleegd na het ontdekken van de grindlagen en de verontreiniging in de ondergrond. Verder zijn externe specialisten gevraagd te adviseren over de oplossing voor de grondwaterverontreiniging.

Wij hebben voor het zomerreces aangegeven dat de kosten van de gekozen oplossingen voor zowel de onverwachte grindlagen (de aangepaste bouwmethode van CSM-wanden) als de niet verwachte grondwaterverontreiniging (het aanbrengen van een dikkere waterremende gellaag aan de onderzijde van de bouwkuip) op hoofdlijnen bekend zijn. De onderhandelingen met de aannemer waren op dat moment nog niet afgerond. Inmiddels is hierover wel overeenstemming.

Wij merken daarbij op dat als de grindlagen en de verontreiniging vooraf wel bekend waren geweest dit ook gevolgen zou hebben gehad voor oorspronkelijke aanbestedingsresultaat van dit project: de aannemer zou dan direct al voor een hoger bedrag hebben ingeschreven. Nu heeft de aannemer bij de aanbesteding ingeschreven voor een bedrag dat onder de raming uitkwam. De meevaller waarvan sprake was bij de gunning is niet meer aan de orde. Er is afgesproken dat alle kosten die voortvloeien uit de vertraagde opstart van het project voor rekening komen van de aannemer. De kosten van de aanvullende noodzakelijke werkzaamheden in de ondergrond komen voor rekening van de gemeente. Deze meerkosten (geraamd op € 3,8 mln) kunnen worden gedekt binnen het project Spoorzone. Voor detailinformatie verwijzen wij naar de vertrouwelijke bijlage.

De resterende algemene post risicoreservering/onvoorzien van het project Spoorzone is vooralsnog toereikend voor de dekking van risico's van de nog uit te voeren projecten die onderdeel zijn van het Investeringsbesluit Spoorzone 2018. Wij zijn van plan in het eerste kwartaal van 2020 met een voorstel te komen om dit besluit te actualiseren met bijgestelde ramingen van nog te starten projecten (passerelle, herinrichting Ooster- en Westerlaan, stations entrees noord). Daarbij wordt ook de financiële afwikkeling van gerealiseerde projecten (busbrug en busstation) betrokken.

Naast de resterende uitvoeringsrisico's bij dit project is er een, weliswaar zeer klein, risico dat de remmende werking van gellaag vermindert. Als tijdens de uitvoering blijkt dat de aangebrachte gellaag faalt (kans kleiner dan 5%) zal mogelijk een beroep moeten worden gedaan op de Algemene Reserve/weerstandsvormogen van de gemeente. In dat geval komen wij met een afzonderlijke beslisnota naar de raad.

Datum 25 november 2019

Voor de goede orde merken wij op dat uit onderzoek blijkt dat de Pfas-problematiek bij dit project niet aan de orde is.

Planning

Bij de start van de uitvoering van het project is zowel voor de ondergrondse fietsenstalling als voor de openbare ruimte begin augustus 2020 als opleveringsdatum gecommuniceerd. De opstartproblemen bij de aannemer en de aangetroffen grindlagen en grondwaterverontreiniging in de ondergrond hebben vertraging van de bouw tot gevolg.

In overleg met de aannemer is de planning geactualiseerd en is afgesproken het project gefaseerd op te leveren. Eind 2020 wordt de ondergrondse fietsenstalling gebruiksklaar opgeleverd en de herinrichting van de openbare ruimte (Stationsplein en Stationsweg) is medio 2021 klaar. De fietsenstalling en de entree van het station zijn in de tussenliggende periode goed bereikbaar.

Communicatie

De direct omwonenden van dit bouwproject worden over de geactualiseerde opleveringsplanning direct geïnformeerd. Verder wordt over de nieuwe planning op de gebruikelijke wijze gecommuniceerd door middel van een persbericht en via sociale media.

Vervolg

De uitvoering van genomen technische maatregelen wordt in nauw overleg met alle betrokken partijen en externe deskundigen voortdurend gemonitord.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar. De financiële bijlage is niet-openbaar in verband met de financiële belangen van zowel de gemeente als de betrokken aannemer.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

P.H. Snijders

I. Geveke